

РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Висвітлено результати аналізу реформ сільського господарства, у контексті Євроінтеграційних процесів і входом України до Зони вільної торгівлі. Проаналізовано виконання Програми діяльності Кабінету міністрів України щодо реформування ринку продовольчих товарів.

Забезпечення населення України та світу якісними продуктами харчування здійснюється на ринку продовольчих товарів. Основними акторами є сільське господарство та харчова промисловість. Дані галузі України демонструють економічне зростання і є джерелом надходження іноземної валюти. Незважаючи на економічне зростання ці галузі потребують реформ, що пов'язані з Євроінтеграцією та поширенням Зони вільної торгівлі на Україну.

Це актуалізує реформи у сільському господарстві, які повинні забезпечити продовольчу безпеку країни та конкурентоспроможність вітчизняної продукції на світовому ринку продовольчих товарів.

У 2015 році Міністерство аграрної політики та продовольства України разом із Урядом ініціювало та реалізувало державну підтримку агропромислового комплексу, що полягала у: виділенні додаткових 550 млн грн на компенсацію відсоткових ставок за кредитами (300 млн грн) та підтримці тваринництва (250 млн грн); розширенні можливостей дрібних виробників отримувати державну підтримку у галузі тваринництва; податкових преференціях; проведенні роз'яснювальної роботи серед виробників сільськогосподарської продукції щодо експорту до ЄС; відміні більш як 100 дозвільних документів; залученні інвестицій міжнародних фінансових установ і країн; розробленні концепції розвитку сільських територій через стимулювання підприємницької діяльності; запровадженні нових стандартів виробництва та якості; залученні альтернативних джерел фінансування у вигляді аграрних розписок (що діють у 4 областях України з фінансуванням у 40 млн грн); отриманні дозволів для постачання продукції на ринок ЄС (238 підприємств); відкритті ринків 9 країн для понад 80 підприємств м'ясо-молочної галузі; диверсифікації ринків для подо-

* ПОСТОЄНКО Катерина Іванівна — асистент кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, katernapostoienko@gmail.com

лання наслідків російського ембарго (частку експорту до РФ зменшено до 2 %); дерегуляції (скасовано 14 сертифікатів, 6 ліцензій і внесено більше 50 змін до законодавства); у роздержавлені та приватизації 471 державного підприємства та іншому.

Крім того Мінагрополітики та Уряд України протягом 2016–2020 років запланували: завершити дерегуляцію, адаптувати законодавство до вимог ЄС; впровадити програми підтримки сімейних ферм і малого підприємництва на селі; адаптувати малих виробників до ринку (досвід ЄС); відкрити доступ виробникам на ринки ЄС та Азії; спростити умови торгівлі; впровадити ефективну аграрну логістику; запровадити передові системи контролю та безпечності харчової продукції; підвищити ефективність державної підтримки; залучити іноземні інвестиції до 8 млрд дол. та ін.

Міністерство аграрної політики та продовольства України і Уряд працюють у напрямі реформування ринку продовольчих товарів шляхом його виходу на нові світові ринки збуту та збільшення експорту продовольства. Даний напрям реформування прописаний в Програмі діяльності Кабінету міністрів України, що затверджена постановою ВРУ від 14.04.2016 р. № 1099-VIII. У програмі Уряду заплановано підтримати вітчизняних експортерів шляхом розроблення та затвердження програм стимулювання експорту на міжнародних ринках продовольчих товарів; забезпечити страхування та пільгове кредитування; гармонізувати систему технічного регулювання з вимогами ЄС; відкрити нові та розширити існуючі ринки збуту для української продовольчої продукції; впроваджувати ефективну державну торговельну політику [1].

Уряд виконує поставлені завдання і вже має вагомі результати, перш за все у збільшенні експорту продовольчих товарів і виході на нові ринки збуту вітчизняних товаровиробників.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України вітчизняні продовольчі товари експортуються до 190 країн світу, серед яких є Китай, ЄС, країни Азії та Африки.

Найбільші об'єми експорту припадають на країни Азії і в 2015 році вони складали 47 %, країни Європейського Союзу — 32 %, країни Африки — 12 % [2].

Основним ринком збуту продовольчих товарів є країни ЄС. До країн Європейського Союзу Україна постачає зернові культури, олію, м'ясну продукцію, томатну пасту, молочну продукцію, цукор та інше. Із такого експорту наша країна отримала у 2015 році більш як 41 млн дол. (м'ясо птиці — 27,3 млн дол., томатна паста — 6,9 млн дол.) тільки за готові продукти харчування. Отже, експорт продовольчих товарів до країн ЄС є перспективним і буде зростати [2].

Відносно новим і перспективним ринком збуту продовольчих товарів є Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ). ОАЕ є імпортозалежними від продовольчого ринку. Причиною такої залежності є специфічні природно-кліматичні умови, зростання споживання продуктів харчування на душу населення. Експерти прогнозують зростання імпорту і в 2020 році він досягне 53,1 млрд дол. Тому ОАЕ є перспективною країною для збільшення вітчизняного експорту продовольчих товарів. До Арабських Еміратів Україна у 2015 році експортувала олію на суму 48 млн дол., яйця птиць — 24 млн дол., зернові злаки — 22 млн дол. [2]. Україна зацікавлена в експорті до ОАЕ молока та молочних продуктів, м'ясної продукції, риби та рибних продуктів, меду, кондитерської продукції, плодоовочевої консервації. У зв'язку з чим наша країна веде переговори з Арабськими Еміратами щодо отримання дозволів на експорт перерахованої продукції.

Отже, реформування агропромислового комплексу, в тому числі ринку продовольчих товарів, відкриває перед Україною нові горизонти. Розширення експортної бази дозволить залучити додаткові, як національні, так і іноземні інвестиції у агропромисловий комплекс. Це, в свою чергу, забезпечить покращення якості продукції, вихід на нові світові та розширення внутрішніх ринків збуту продовольчих товарів.

Література

1. Програма діяльності Кабінету міністрів України: постанова ВРУ № 1099-VIII від 14.04.2016 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1099-19>

2. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України: прес-центр [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://minagro.gov.ua/uk/pressroom?tid_hierachy=367

УДК 331.5

Альона РУСНАК*

ДЕРЖАВНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗБАЛАНСУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Анотація. Досліджено проблему збалансування національного ринку праці та визначено інструменти дієвої політики забезпечення ефективної зайнятості населення України.

* **РУСНАК Альона Василівна** — аспірантка кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, alena.rusnak@list.ru